

"بنام خدا"

Malan و همکاران* در سال 2018 مطالعه ای در دانشگاه UCLA آمریکا به منظور: بررسی چالش ها، فرصت ها و انگیزه ها (محرک ها) برای بسط و توسعه و به کارگیری سواد غذایی در محیط دانشگاهی، به صورت کیفی انجام دادند.

پیام های مقاله:

پیام های علمی مقاله:

- 1) سواد غذایی در بین دانشجویان اهمیت بالایی داشته و محیط دانشگاه فرصت مناسبی برای افزایش سواد غذایی در دانشجویان است.
- 2) دانشگاه بایستی برنامه هایی برای افزایش سواد غذایی در بین دانشجویان رشته های مختلف ارائه دهد. این برنامه ها به صورت برگزاری دوره های آموزشی کوتاه مدت و حتی در نظر گرفتن واحد درسی تغذیه به صورت عمومی برای دانشجویان می تواند در نظر گرفته شود. این برنامه ها و دوره ها بایستی با در نظر گرفتن: چالش ها، فرصت ها و عوامل انگیزاننده برای افزایش و به کارگیری سواد غذایی در دانشجویان باشند.
- 3) برخی از چالش های پیش روی دانشجویان در افزایش سواد غذایی و استفاده از آن مواردی چون: دسترسی فیزیکی به مواد غذایی، اطلاعات متناقض و گیج کننده، توان مالی و تفاوت های فرهنگی هستند.
- 4) برخی از فرصت ها برای افزایش سواد غذایی و استفاده از آن در دانشجویان مواردی چون: رسانه ها و اینترنت، دوره های دانشگاهی، یادگیری از همسالان، و سالن های غذاخوری هستند.
- 5) از عوامل محرک و انگیزاننده برای توسعه و به کارگیری سواد غذایی در بین دانشجویان می توان به مواردی چون: سلامتی فردی و خانوادگی، مسئولیت های اجتماعی، رشد علمی، و لذت بردن از با هم بودن حین صرف غذا اشاره کرد.
- 6) چالش ها، فرصت ها و عوامل انگیزاننده برای افزایش و به کارگیری سواد غذایی ذکر شده نه تنها در دانشجویان بلکه در سایر گروه ها و توسط سایر افراد مثلاً رژیم شناسان و برنامه نویسان تغذیه ای بایستی مد نظر قرار گیرند.

پیام های پژوهشی مقاله:

- 1) انتخاب کلمات کلیدی متفاوت از عنوان ولی در راستای عنوان مقاله میزان مشاهده مقاله مطالعه را افزایش می دهد.
- 2) نمونه گیری هدفمند با حداکثر تنوع -بخصوص انتخاب افرادی که در زمینه موضوع مطلع هستند- یکی از معیارهای اساسی برای مطالعات کیفی از نوع تحلیل محتوا است.
- 3) برای به حداقل رساندن تورش در مراحل مختلف تحقیقات کیفی انجام اقداماتی چون: تری انگولاسیون در مراحل مختلف جمع آوری و تجزیه تحلیل داده ها لازم است. کنترل داده ها و یافته ها به روشهای مختلف چون Member Check ضروری برای مطالعات کیفی هستند.
- 4) از روشهای استقرایی و استنتاجی برای تجزیه و تحلیل داده ها و استخراج تم ها و دامنه ها در مطالعات کیفی استفاده می شود.
- 5) انجام پیش آزمون در خصوص سوالات طرح شده در گروههای متمرکز باعث افزایش اعتبار داده های جمع آوری شده می شود.
- 6) فرایند تکراری (Iterative Process) با روش مقایسه مستمر (Constant Comparison Method) ضروری برای تجزیه و تحلیل داده ها در مطالعات کیفی از نوع تحلیل محتوا است.
- 7) در مطالعات کیفی، تحلیل رفتار غیر کلامی شرکت کنندگان در کنار تحلیل رفتار کلامی منجر به غنای نتایج می شود.
- 8) در مطالعات کیفی از نوع تحلیل محتوا و با استفاده از مدل اکولوژیک، ارائه یافته ها و بحث آنها بر اساس اجزای مدل اکولوژیک به کار رفته می تواند به غنای مطالعه بیفزاید.

نقد مقاله:

عنوان و نویسندگان: جامع و کامل بوده و در آن نوع مطالعه، جمعیت مورد بررسی و اهداف مطالعه مشهود است. نویسندگان شش محقق در حیطه های تخصصی مختلف مربوط به تحقیق انجام گرفته هستند.

خلاصه و کلمات کلیدی: خلاصه ساختار یافته در برگیرنده همه قسمت های مقاله است. کلمات کلیدی مناسب بوده و عموماً کلماتی به غیر از کلمات به کار رفته در عنوان مقاله انتخاب شده اند.

مقدمه: سابقه موضوع کامل اشاره شده است. اهمیت موضوع توضیح داده شده است. کلمات و مفاهیم اختصاصی مرتبط با مطالعه تعریف و توضیح داده شده اند. جمعیت مورد بررسی، خصوصیات آنها و ضرورت انجام مطالعه در این جمعیت توضیح داده شده است. توجیه انجام مطالعه به روش کیفی عنوان شده است.

روش کار: روش کار نمونه خوبی برای انجام مراحل کار در مطالعات کیفی از نوع تحلیل محتوا (Content Analysis) است. تایید اخلاقی مطالعه و تشویق شرکت کنندگان به شرکت در مطالعه انجام گرفته است. همه محققین درگیر در قسمت های مختلف کار چون: جمع آوری اطلاعات، استخراج کدها و کنترل آنها (Member Check) بودند. به نظر مطالعه از لحاظ روایی داده ها قابل قبول است. برای سوالات بحث های گروهی متمرکز، پیش آزمون گرفته شده و ابهامات رفع گردیده اند. عمل تری انگولاسیون (تثلیث) در مطالعه با استفاده از محققین مختلف جهت جلوگیری از تورش داده ها به کار رفته است. مراحل تحلیل محتوای بدست آمده توضیح داده شده اند.

اگر به مواردی چون: نحوه ثبت ارتباطات غیر کلامی در جلسات گروههای متمرکز، زمان پیاده سازی مطالب ضبط شده در جلسات، کنترل کدهای استخراج شده به توسط خود دانشجویان و اشباع داده ها اشاره می گردید، کاملتر و بهتر بود. مدل اکولوژیک به کار رفته می توانست کاملتر توضیح داده شود.

نتایج: تم ها و دامنه های بدست آمده و شواهد کلامی برای هر دامنه آورده شده است. نتایج به صورت شما و نمای مفهومی که نشانگر روابط دینامیک بین سه تم چالش ها، فرصت ها و انگیزه ها (محرک ها) است آورده شده است. ارائه نتایج اگر با در نظر گرفتن مدل اکولوژیک عنوان شده بود به نظر کاملتر می رسید. در روش کار اشاره شده که عوامل فردی، بین فردی، موسسه ای و عوامل در سطح وسیع تر مد نظر بوده اند ولی نتایج بر حسب این عوامل داده و بحث نگردیده است. به یافته ها بر حسب گروههای امن و ناامن غذایی و همچنین بر حسب جنسیت اشاره نشده است.

بحث: خلاصه یافته ها داده شده و توضیحات مربوط به سه تم عنوان شده ارائه گردیده است. استفاده از بازنگری منابع در جهت مقایسه، توضیح و توجیه یافته ها صورت گرفته است. محدودیت های مطالعه اشاره گردیده اند و پیشنهادات برای انجام مطالعات کاملتر داده شده است. موارد مورد استفاده یافته ها و گروههای استفاده کننده از نتایج مطالعه ذکر شده است.

منابع: منابع به روز بوده و به نظر از لحاظ تعداد می تواند کمتر و اختصاصی تر شود.

*. Hannah Malan, Tyler D Watson, Wendelin Slusser, Deborah Glik, Amy C Rowat, Michael Prelip. Challenges, Opportunities, and Motivators for Developing and Applying Food Literacy in a University Setting: A Qualitative Study. *J Acad Nutr Diet*. 2020 Jan;120(1):33-44. doi: 10.1016/j.jand.2019.06.003.

با تشکر از اساتید گرانقدر دوره آموزشی